

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií
PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Barbora Navrátilová

Název práce: Role afroamerických žen v hnutí za občanská práva v první polovině 60. let 20. století v Mississippi: Fannie Lou Hamerová

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jana Sehnálková

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Ve své práci se Barbora Navrátilová zabývá postavením žen v hnutí za občanská práva a na příkladu Fannie Lou Hamerové ukazuje, jakým způsobem se ženy do hnutí zapojovaly, jaké role zastávaly, jakou agendu měly na starosti a především jakým překážkám musely čelit. Autorka předpokládá, že „společenská hierarchie a další překážky omezovaly afroamerické ženy v získání vyšších postů v rámci občanských organizací a umožnily jim věnovat se pouze aktivismu na místní úrovni“ (s. 11).

Ve své analýze se autorka zaměřuje především na stát Mississippi, který patřil mezi nejizolovanější státy USA s pevně danou rasovou hierarchií. Segregace a rasismus byly součástí politiky vlády Mississippi, a proto mezi černošské obyvatelstvo státu informace o hnutí za občanská práva pronikaly jen velmi pomalu. Autorka v tomto ohledu upozorňuje právě na klíčovou roli žen, které informace o hnutí šířily v rámci svých náboženských a sousedských komunit. Autorka identifikuje a detailně popisuje tři fáze mobilizace místní populace, ve které ženy hrály zásadní roli.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Barbora Navrátilová si vybrala velmi zajímavé téma. Text je psán srozumitelně a čtivě, autorka postupně uvádí čtenáře do tématu. Práce má logickou strukturu. Autorka využívá biografické metody a na základě analýzy životní cesty a zkušeností Fannie Lou Hamerové nabízí pohled do fungování společnosti a politiky v Mississippi a postavení Afroameričanů v ní. V práci vychází z poměrně velkého množství primárních zdrojů, které čerpá z různých projektů orální historie, zároveň však pracuje s dostupnými sekundárními zdroji, které poskytují obecný rámec pro zkoumání tématu. Poznámkový aparát je zpracován pečlivě. Práce je opatřena vhodnými obrazovými přílohami, mezi které patří např. fotografie Fannie Lou Hamerové či statistiky případů lynčování, které dokazují, že stát Mississippi skutečně patřil mezi státy, ve kterém byla rasová nenávisť, útlak a diskriminace na denním pořádku.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce je práce na vysoké úrovni, jen výjimečně se objevují drobné překlepy. Autorka pracovala s dostatečným množstvím zdrojů, poznámkový aparát je zpracován pečlivě. Chválím autorku i za to, že některé citace ponechala v původním znění – překladem do češtiny by došlo ke ztrátě citového zabarvení a také velmi specifického slangu. Z hlediska vyžadovaných náležitostí práce plně splňuje požadavky kladené na bakalářské práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Z textu Barbory Navrátilové je zřejmé, že pro ni téma bylo srdcovou záležitostí. Její bakalářská práce přináší zajímavou sondu do amerických dějin a představuje netradiční pohled na boj za občanská práva, jenž bývá tradičně spojován s mužskými vůdci, jako byl např. Martin Luther King či Malcolm X. Ženská perspektiva hnutí za občanská práva a role žen – a obzvláště Afroameričanek – v hnutí se staly předmětem historického zkoumání až v 80. a 90. letech 20. století v návaznosti na nástup *women's history* a feministických historiček v 70. letech. Vhodným výběrem biografické metody se tak prostřednictvím Fannie Lou Hamerové může čtenář přenést do Mississippi 60. let a poměrně přesně si představit, jaké to asi bylo žít v tomto státě v dobách hluboké segregace a izolace černošského obyvatelstva a jakou odvahu musela Fannie Lou Hamerová mít, aby se tomuto systému postavila. Jak píše autorka, afroamerické ženy musely čelit diskriminaci hned na několika úrovních. Svou roli jistě hrála jejich barva pleti a nedostatek či přímo absence vzdělání, ale i v rámci černošské komunity musely ženy překonat překážky související s jejich genderem. Černošské ženy se tak do hnutí za občanská práva sice aktivně zapojovaly, ale působily spíše na méně významných pozicích – např. jako organizátorky na místní úrovni. Podle autorky však Fannie Lou Hamerová tento vzorec částečně narušuje. I přes rasovou diskriminaci, genderové stereotypy a absenci vzdělání se stala vůdčí osobností své komunity a jednou z mluvčích hnutí za občanská práva.

5. SPOLUPRÁCE S VEDOUCÍM PRÁCE (komunikace s vedoucím práce, schopnost reflektovat připomínky, posun od původního záměru apod.)

Autorka svou práci pravidelně konzultovala, spolupráce probíhala na velmi dobré úrovni.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- V práci zmiňujete další ženy-aktivistky. Jakým způsobem se jejich zkušenost a jejich zapojení do hnutí za občanská práva lišilo od Fannie Lou Hamerové?
- Který faktor byl podle Vás nejdůležitější v tom, že umožnil Fannie Lou Hamerové překonat překážky a stát se mluvčí hnutí za občanská práva? Lze identifikovat nějakou společnou vlastnost (charisma, vzdělání apod.), která byla společná pro všechny ženy, které se do hnutí za občanská práva zapojovaly?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práce splňuje nároky kladené na bakalářské práce. Proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **výborně**.

Datum: 2. června 2017

Podpis: Jana Sehnálková

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.